

Tw. 5. Niech $z, w \in \mathbb{C}$. Wówczas

$$(i) \operatorname{re}(z) = \frac{1}{2}(z + \bar{z}),$$

$$(ii) \operatorname{im}(z) = \frac{1}{2i}(z - \bar{z}),$$

$$(iii) \overline{z \pm w} = \bar{z} \pm \bar{w},$$

$$(iv) \overline{zw} = \bar{z} \cdot \bar{w},$$

$$(v) \text{ jeśli } z \neq 0, \text{ to } \overline{\left(\frac{w}{z}\right)} = \frac{\bar{w}}{\bar{z}},$$

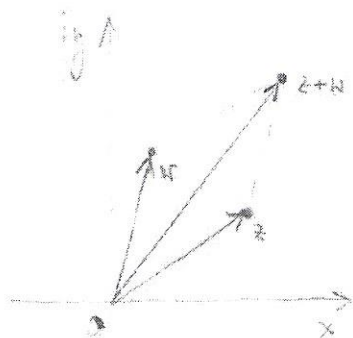
$$(vi) \overline{\bar{z}} = z,$$

$$(vii) |zw| = |z| \cdot |w|,$$

$$(viii) \text{ jeśli } z \neq 0, \text{ to } \left|\frac{w}{z}\right| = \frac{|w|}{|z|},$$

$$(ix) |z+w| \leq |z| + |w|.$$

Uwaga. Własność (ix) nazywa się NIERÓWNOŚCIĄ TRÓJKĄTA albo SUB-ADDYTYWNOŚCIĄ modułu.

Dowód. Przyjmijmy, że $z = a+bi$ oraz $w = c+di$ dla pewnych $a, b, c, d \in \mathbb{R}$.

Ad (ii).

$$\frac{1}{2i}(z - \bar{z}) = \frac{1}{2i}(a+bi - (a-bi)) = \frac{2bi}{2i} = b = \operatorname{im}(z)$$

Ad (iv). Przypomnijmy, że $zw = ac - bd + (ad + bc)i$. Skoro tak, to

$$\bar{z} \cdot \bar{w} = (a-bi)(c-di) = ac - bd - (ad + bc)i = \overline{zw}.$$

Ad (v). Przypuśćmy, że $z \neq 0$. Na podstawie własności (iv) mamy wtedy

$$\bar{w} = \overline{\frac{w}{z} \cdot z} = \overline{\left(\frac{w}{z}\right) \cdot z},$$

skąd już $\overline{\left(\frac{w}{z}\right)} = \frac{\bar{w}}{z}$. (Pamiętajmy, że liczba zespolona jest różna od 0 utr., gdy jej liczba sprzężona jest różna od 0).

Ad (vii). Korzystając znowu z własności (iv) otrzymujemy

$$|zw|^2 = zw \cdot \overline{(zw)} = z \cdot w \cdot \bar{z} \cdot \bar{w} = (z \cdot \bar{z})(w \cdot \bar{w}) = |z|^2 |w|^2 = (|z| \cdot |w|)^2.$$

Równość $|zw|^2 = (|z| \cdot |w|)^2$ jest jednak równoważna równości $|zw| = |z| \cdot |w|$.

Ad (ix). Łatwo zobaczyć (polecam), że

$$\forall u \in \mathbb{C} : \begin{cases} |u| = |\bar{u}|, \\ \operatorname{re}(u) \leq |u|. \end{cases}$$

Korzystając ponadto z własności (i), (iii), (iv), oraz (vii) dostajemy

$$|z+w|^2 = (z+w) \cdot \overline{(z+w)} = (z+w)(\bar{z} + \bar{w}) = z \cdot \bar{z} + z \cdot \bar{w} + w \cdot \bar{z} + w \cdot \bar{w} = |z|^2 +$$

$$+ z \cdot \bar{w} + \bar{z} \cdot \overline{(w)} + |w|^2 = |z|^2 + z \cdot \bar{w} + \overline{(z \cdot w)} + |w|^2 = |z|^2 +$$

$$+ 2 \operatorname{re}(z \cdot \bar{w}) + |w|^2 \leq |z|^2 + 2|z \cdot \bar{w}| + |w|^2 = |z|^2 + 2|z| \cdot |\bar{w}| + |w|^2 = |z|^2 +$$

$$+ 2|z| \cdot |w| + |w|^2 = (|z| + |w|)^2.$$

Nierówność $|z+w|^2 \leq (|z| + |w|)^2$ jest już jednak równoważna nierówności $|z+w| \leq |z| + |w|$. ☒

Uwaga. Dla dowolnej liczby $u \in \mathbb{C}$ mamy również $\operatorname{im}(u) \leq |u|$.